

Leefregels na het plaatsen van een blaaskatheter

Folder inbrengen en verwisselen van een blaaskatheter

Urologie

Inleiding

In overleg met u is besloten om een katheter te plaatsen in uw blaas. In deze folder geven wij informatie over het inbrengen van deze katheter en over de verzorging ervan. Dit is een aanvulling op de voorlichting van uw behandelend arts.

Wat is een katheter?

Een katheter is een slangetje dat de urine vanuit de blaas afvoert naar een opvangzak. De katheter zit via de plasbuis in de blaas. Aan het uiteinde van de blaaskatheter zit een ballon. De ballon wordt opgeblazen en zorgt ervoor dat de blaaskatheter er niet uit kan vallen. U heeft in ons ziekenhuis een (blaas)katheter gekregen en nu kunt u uw dagelijkse activiteiten langzaam maar zeker weer hervatten.

Het inbrengen van de blaaskatheter

U hoeft zelf geen voorbereidingen te treffen voor het inbrengen van de katheter.

Nadat u de kleding van uw onderlichaam heeft uitgetrokken, zal de verpleegkundige u vragen om plaats te nemen op de behandeltafel.

De verpleegkundige maakt de uitgang van de plasbuis schoon met natte wattenbollen. Hierna wordt een verdovende gel in uw plasbuis gespoten. Dit kan een branderig gevoel geven.

De verpleegkundige trekt steriele handschoenen aan en brengt de katheter via uw plasbuis in uw blaas.

De ballon die nu in uw blaas ligt, wordt via het ventiel met water gevuld.

Op de katheter wordt een opvangzak aangesloten om de urine af te voeren.

Het inbrengen van de katheter kan gevoelig of een beetje pijnlijk zijn. De hele handeling duurt ongeveer 10 minuten.

Het inbrengen van de katheter zelf duurt een enkele minuut. U krijgt na het inbrengen van de blaaskatheter een startpakket mee. Dit pakket bevat het opvangmateriaal dat u nodig heeft. Verder vindt u er informatie over hoe u nieuw materiaal kunt bestellen.

De dagelijkse verzorging van een katheter

Verzorg de katheter dagelijks. Wij adviseren u om iedere dag het gebied rondom uw plasbuis goed te wassen met water.

Mannen moeten hiervoor de voorhuid naar achteren schuiven. Als u langdurig een katheter heeft, kan door irritatie wat afscheiding rondom de katheter ontstaan. Dit verschijnsel is meestal geen ontsteking en is niet verontrustend. U kunt de katheter met een nat washandje reinigen.

De urine opvangzakken

Het is noodzakelijk dat een urine opvangzak is aangesloten op de katheter. Er zijn verschillende zakken, voor overdag en voor 's nachts.

Overdag

Overdag heeft u een kleine opvangzak aan de katheter. Deze opvangzak wordt een beenzak genoemd. Deze beenzak wordt op het been vastgezet met twee klittenbanden om uw been of met een elastische kous waar de beenzak tussen zit. De beenzak heeft een beperkte inhoud. U moet de zak daarom overdag regelmatig legen via het klepje onderaan de zak. U kunt dit gewoon boven het toilet doen.

's Nachts

Voor de nacht doet u een grotere urineopvangzak aan de beenzak. U sluit de slang van deze nachtzak op de onderzijde van de beenzak aan en opent het klepje. Dit noemen we het doorkoppelen van de nachtzak. De nachtzak kan met een rekje aan uw bedrand worden opgehangen. Als dat niet mogelijk is, kunt u de nachtzak in een emmer naast uw bed zetten (in het startpakket zitten ook instructiefolders met foto's waarop deze informatie in beeld gebracht is).

Het verwisselen van de opvangzakken

Hieronder leggen we het verwisselen van de opvangzakken (beenopvangzak en nachtzak) stapsgewijs uit. Het is belangrijk dat u vóór en na het werken met de opvangzak goed uw handen wast!

Verwisselen beenopvangzak

- De beenopvangzak loskoppelen of vervangen;
- Was uw handen;
- Leg de nieuwe beenopvangzak klaar;
- Knijp het uiteinde van de katheter dicht met uw duim en wijsvinger. Met uw andere hand pakt u het aansluitpunt van de beenopvangzak vast;
- Nu maakt u een heen en weer draaiende beweging met de hand waarmee u het aansluitpunt van de beenopvangzak vast heeft. De beenopvangzak komt los van de katheter;
- Verwijder het afsluitdopje van de nieuwe beenopvangzak;
- U kunt nu de nieuwe beenopvangzak op de katheter aansluiten. Dit doet u door het aansluitpunt van de nieuwe beenopvangzak stevig in het uiteinde van de katheter te drukken;
- Was uw handen.

De nachtzak aansluiten

- Was uw handen;
- Leg de nachtzak klaar;
- Verwijder het afsluitdopje van de nachtzak;
- U sluit de nachtzak aan op het uiteinde van de beenzak. Dit doet u door het aansluitpunt van de nachtzak stevig in het uiteinde van de beenopvangzak te drukken;
- Vervolgens zet u het klepje van de beenopvangzak open zodat de urine naar de nachtzak kan lopen;
- Hang de nachtzak met het rekje aan uw bed, of leg deze in een emmer naast het bed;
- Was uw handen.

De nachtzak verwijderen

- Was uw handen;
- Doe de klittenbanden / elastische kous weer om uw been;
- Zet het klepje van de beenopvangzak dicht;
- U pakt het aansluitpunt van de nachtzak in uw ene hand vast en het uiteinde van de beenopvangzak in uw andere hand;
- Nu maakt u een heen en weer draaiende beweging met de hand waarmee u het aansluitstuk van de nachtzak vast heeft. De nachtzak komt los van de beenopvangzak;
- Leeg de nachtzak na het loskoppelen in het toilet en spoel met leidingwater de nachtzak door en hang deze op een schone plek neer totdat deze weer opnieuw wordt aangesloten. Zorg ervoor dat de aansluitpunt van de nachtzak schoon blijft. U kunt het beschermdopje er eventueel weer opzetten.
- Was uw handen.

Verpleegkundige hulp

Als u zelf niet in staat bent om de katheter te verzorgen, kan deze zorg eventueel aan uw partner of een naaste aangeleerd worden. Als dit niet mogelijk is, wordt er Thuiszorg ingeschakeld. Deze zal dan dagelijks bij u langs komen om de katheter te verzorgen totdat u dit zelf kunt.

De katheter kan in principe 12 weken blijven zitten. De katheter wordt, indien nodig, gewisseld door de thuiszorg.

Klachten die kunnen optreden bij een katheter

- Een bloeding in uw blaas: Als u enige tijd een katheter hebt, kan deze irritatie geven aan uw blaas en een spontane bloeding veroorzaken. Ook kunt u een bloeding krijgen bij het inbrengen van de katheter. Deze bloeding stopt meestal vanzelf.
- Urinelekkage langs de katheter:
 - Controleer of uit de katheter nog urine komt en of de katheter of katheterzakslang niet ergens is afgeknikt of afgesnoerd. Als er geen urine meer in de katheterzak komt, is de katheter verstopt, u moet dan contact opnemen met de thuiszorg;

- Als de katheter wel loopt, kunt u last hebben van blaaskrampen. Ook kunt u pijn in uw onderbuik ervaren met vaak een uitstralende pijn aan het uiteinde van uw penis of schaamstreek. Hiervoor kunnen medicijnen voorgeschreven worden. Neemt u bij deze klachten contact op met de huisarts of de verpleegkundige van de thuiszorg.
- Een blaasontsteking: Met een verblijfscatheter heb je eigenlijk altijd een blaasontsteking. U hoeft de urine dus niet te laten onderzoeken, tenzij: u troebele of bloederige urine heeft met een pijnlijk gevoel in uw onderbuik en (eventueel) ook koorts. Neem dan contact op met de huisarts of verpleegkundige van de thuiszorg.

Belangrijk!

- De katheter moet de urine altijd goed af kunnen voeren. Dit betekent dat de opvangzak altijd lager moet hangen dan de katheter. Het afknikken van de katheter of opvangzak moet worden voorkomen.
- De opvangzakken moet u een week gebruiken. Wanneer de urine bloederig of vies is, verwisselt u de zakken eerder. Als de zakken bijna op zijn, bel dan uw leverancier van de zakken (zie telefoonnummer aan de buitenzijde en op de brief die in de doos van het startpakket zit).

Drinken

Voor een goede doorstroming van de urine moet u minstens anderhalve liter per dag drinken, dit zijn 6 tot 9 glazen.

(Pijn)klachten

Heeft u aanhoudende pijn, geen urineproductie gedurende 2-3 uur en hebt u alle controles uitgevoerd, bloed in de urine die niet verdwijnt na extra drinken, geen heldere urine welke onprettig ruikt of niet verdwijnt na extra drinken, blijvende urinelekkage of andere vragen, dan kunt u contact opnemen met de huisarts of de thuiszorg. Die kunnen dan eventueel contact opnemen met het ziekenhuis.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de huisarts of de verpleegkundige van de thuiszorg.